

JAARVERSLAG 2019

BELGISCHE FEDERATIE VAN VOEDSELBANKEN

STEENWEG OP ZELLIK 12, B 7 – 1082 BRUSSEL

INFO@FOODBANKS.BE

WWW.FOODBANKS.BE

INLEIDING

2019 was op meerdere vlakken een bijzonder jaar voor de Belgische Federatie van Voedselbanken. Het aantal mensen dat beroep deed op gratis voedselhulp via de bij Voedselbanken aangesloten verenigingen is in 2019 eens te meer gestegen tot nieuwe recordcijfers en benadert de 170 000. Gelukkig heeft de hoeveelheid voedsel dat werd verdeeld ook een recordhoogte bereikt. Dit laatste is voornamelijk toe te schrijven aan een forse stijging van de ingezamelde overschotten bij de grootdistributie.

Na meer dan 30 jaar gevestigd te zijn geweest in Anderlecht is de Federatie eind 2019 verhuisd naar een locatie in St. Agatha Berchem.

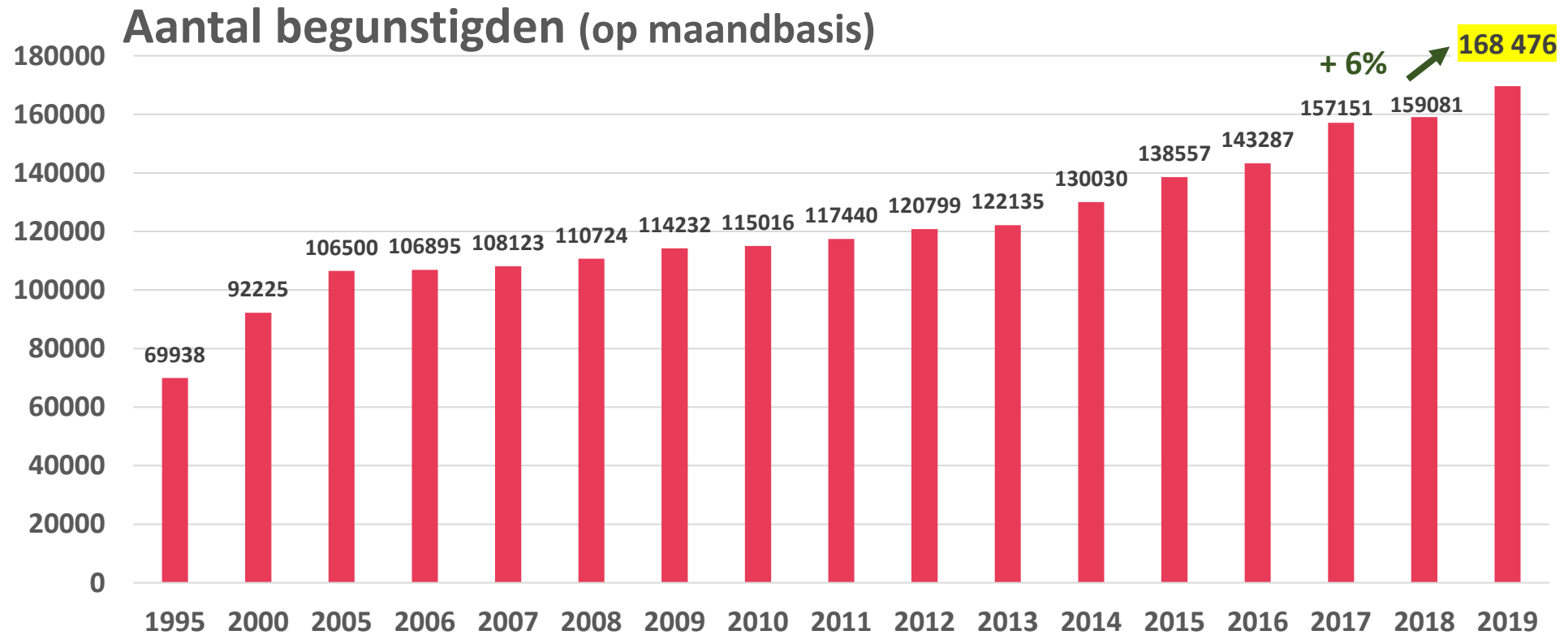
De uitdagingen voor 2020 zijn bijzonder groot. Het wordt een belangrijk scharnierjaar voor de toekomst van de voedselhulp in België. De Europese budgetten voor de periode 2021 – 2027 , waaronder ook het Europees Fonds voor Voedselhulp, dienen te worden vastgelegd. Gezien de ontegensprekelijke nood, hopen we dat het budget voor voedselhulp minimaal op het niveau van de huidige periode blijft.

Tot slot wensen wij onze bijzondere dank en waardering uit te spreken voor allen die de goede werking van de Voedselbanken hebben mogelijk gemaakt: de 327 vrijwilligers, de 29 sociale contractuelen, de 618 aangesloten liefdadigheidsverenigingen en hun medewerkers, de bedrijven en organisaties die goederen hebben geschonken of financiële steun, de POD-Maatschappelijke Integratie die instaat voor de aankoop en de organisatie van de goederen met de financiële steun van het Europees Fonds voor Hulp aan de meest Hulpbehoevenden en, niet in het minst, de vele milde particuliere schenkers voor hun onontbeerlijke financiële steun. Een speciaal woord van dank ook voor onze ambassadeurs Sandra Bekkari en Julien Lapraille die zich belangeloos hebben ingezet voor ons goede doel.

Jef Mottar
Gedelegeerd bestuurder

Piet Vanthemsche
Voorzitter

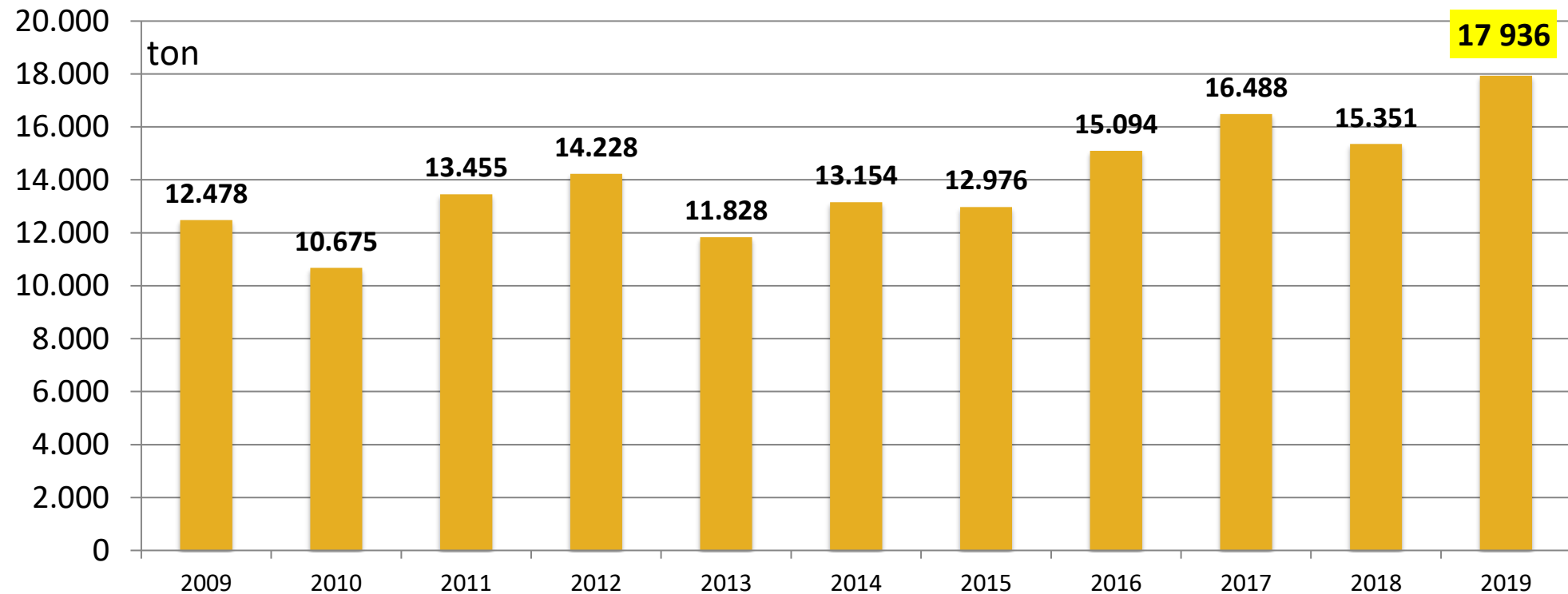
BEGUNSTIGDEN

Ondanks de aanhoudend gunstige economische omstandigheden en de lage werkloosheidsgraad in 2019 is het aantal mensen dat beroep deed op de Voedselbanken opnieuw gestegen. Een toename was voornamelijk waar te nemen in de regio's Antwerpen en Luik. Opvallend is dat het voornamelijk eenoudergezinnen zijn die komen aankloppen (30%), waarvan 75% alleenstaande moeders. De groep jongeren (0-18 jaar) vertegenwoordigde 29%, waarvan 1/3de tussen 14 en 18 jaar.

Naast de 168 4776 mensen die via de bij de Voedselbanken aangesloten caritatieve verenigingen werden geholpen, werden ook extra 152 524 personen bijkomend geholpen via de levering van voedsel ter beschikking gesteld door het Europees Fonds voor Voedselhulp aan Hulpbehoevenden aan niet-aangesloten verenigingen en OCMW's.

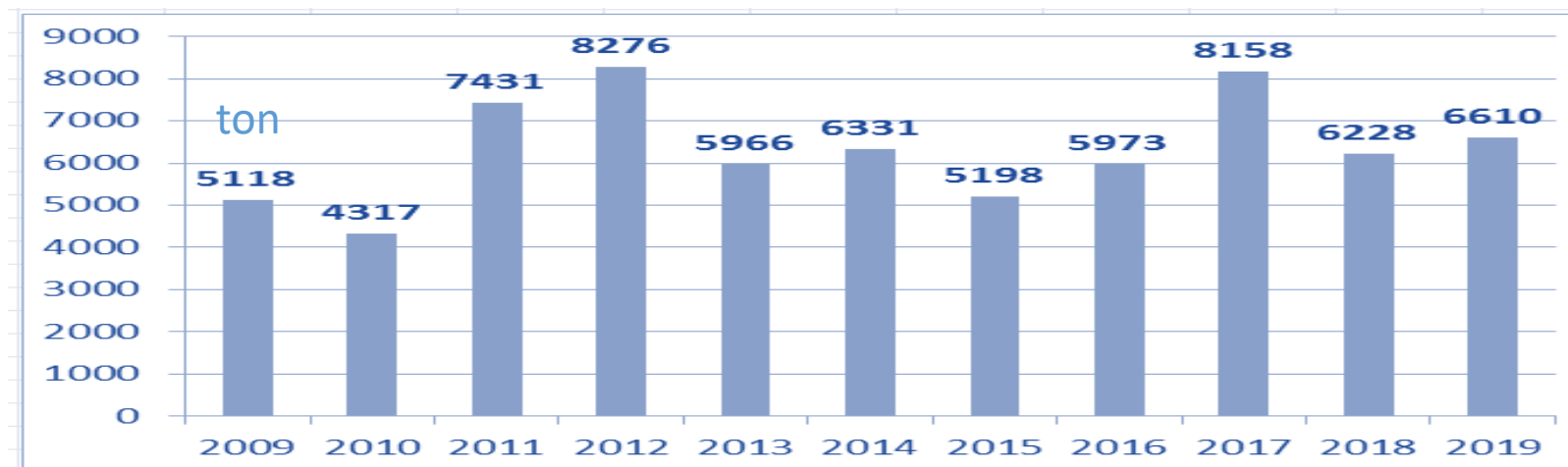
BEVOORRADING

In 2019 werd 17 936 ton voedsel ingezameld, overeenkomend met ongeveer **36 miljoen maaltijden**. Het ontvangen volume voedsel lag in 2019 liefst 16,8 % hoger dan in 2018. Dit is in hoofdzaak te danken aan de sterk gestegen hoeveelheden gerecupereerde voedseloverschotten bij de warenhuizen (+ 2 555 ton).

Gemiddeld werd aan iedere begunstigde 106,5 kg voedsel (of 213 maaltijden) geschonken,

Europees Fonds voor Hulp aan de Meest Hulpbehoevenden

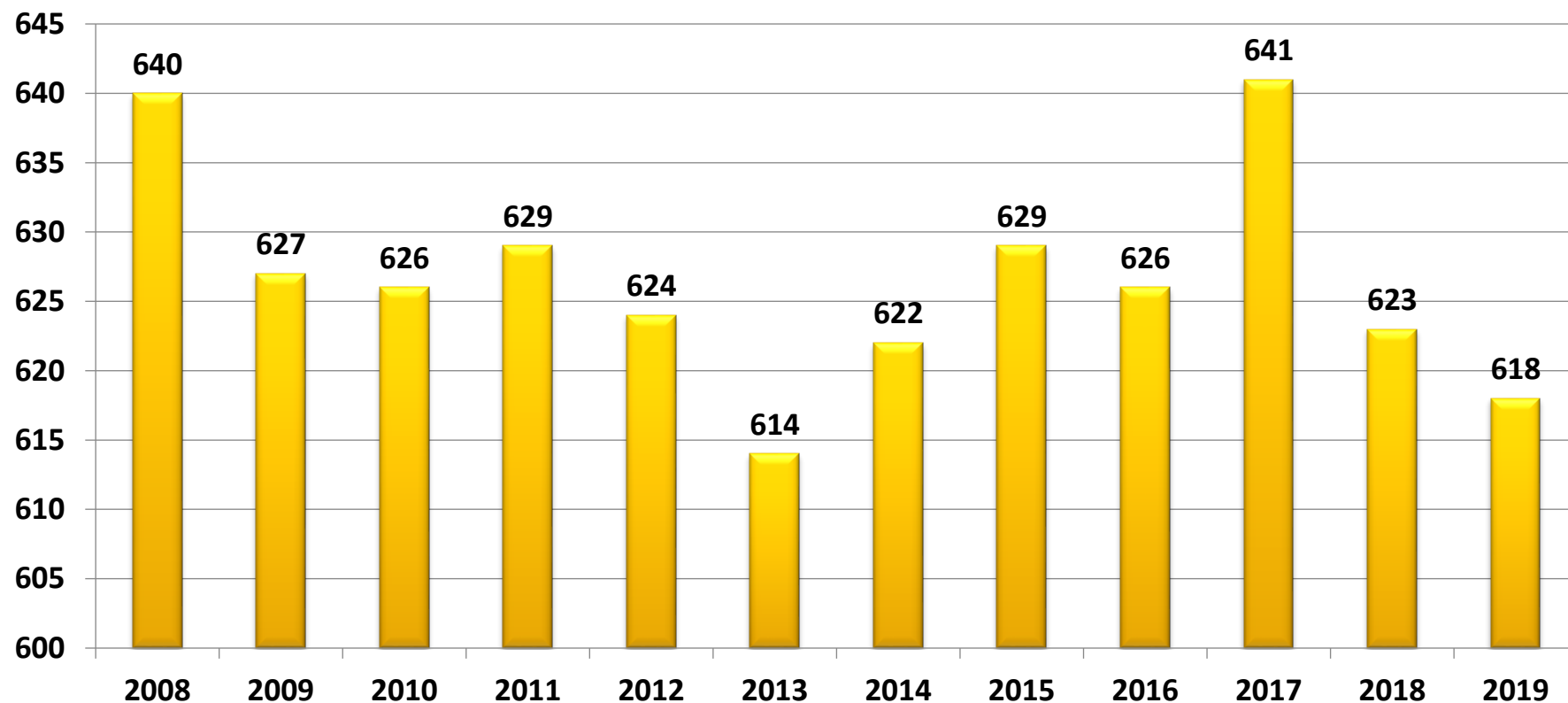

Dank zij het Europees Fonds voor Hulp aan de Meest Hulpbehoevende kan de Belgische federale overheid (Dienst Maatschappelijke Integratie) voedsel aankopen voor gratis voedselhulp. In 2019 werden, met enige vertraging, de leveringen van de campagne 2018 opgestart en deze lopen tot midden 2020. In oktober werd ook aangevangen met leveringen van producten kaderend binnen de campagne 2019.

Voor de campagne 2018 is een budget voorzien van 12,6 mio. Euro en voor deze van 2019 bedraagt het budget 12,9 mio. Euro.

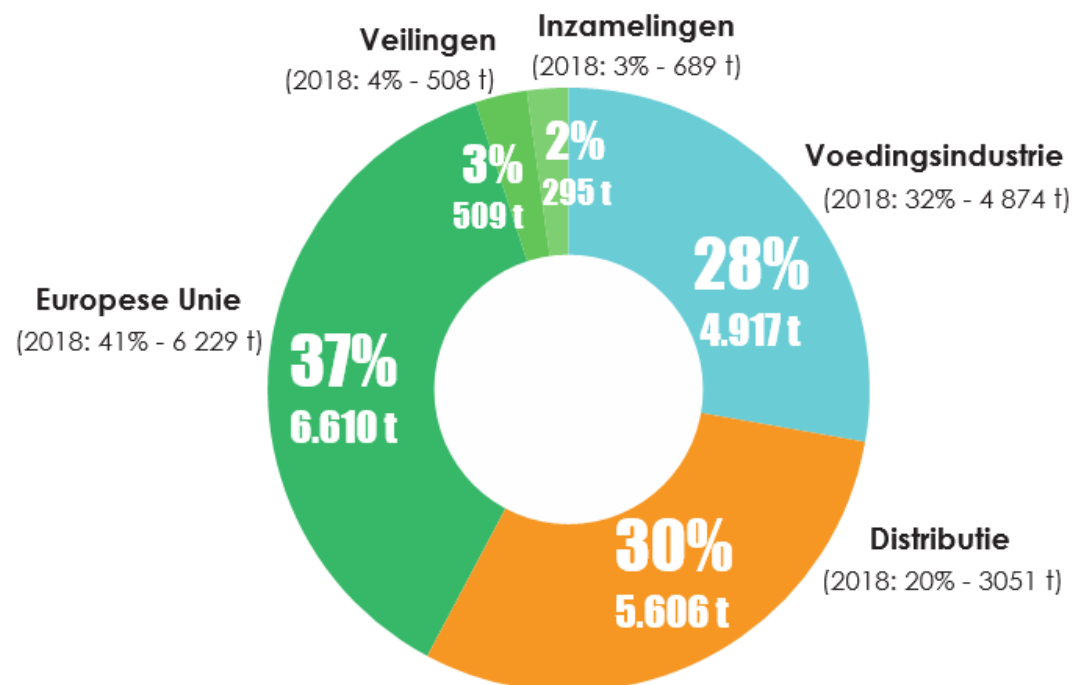
De campagne 2020 is voorzien om op te starten in de 2de helft van dit jaar Dit is de laatste campagne kaderend binnen het Europees programma 2014-2020. Door de voorziene hervorming van het Europees Sociaal Fonds dreigen de budgetten voor voedselhulp vanaf 2021 drastisch te verlagen,

AANGESLOTEN CARITATIEVE VERENIGINGEN

- . In 2019 waren er 618 liefdadigheidsverenigingen aangesloten. Dit is een lichte daling t.o.v. 2018 (-0,8%) . Het gemiddeld aantal aangesloten verenigingen van de voorbije 10 jaar bedraagt 625.

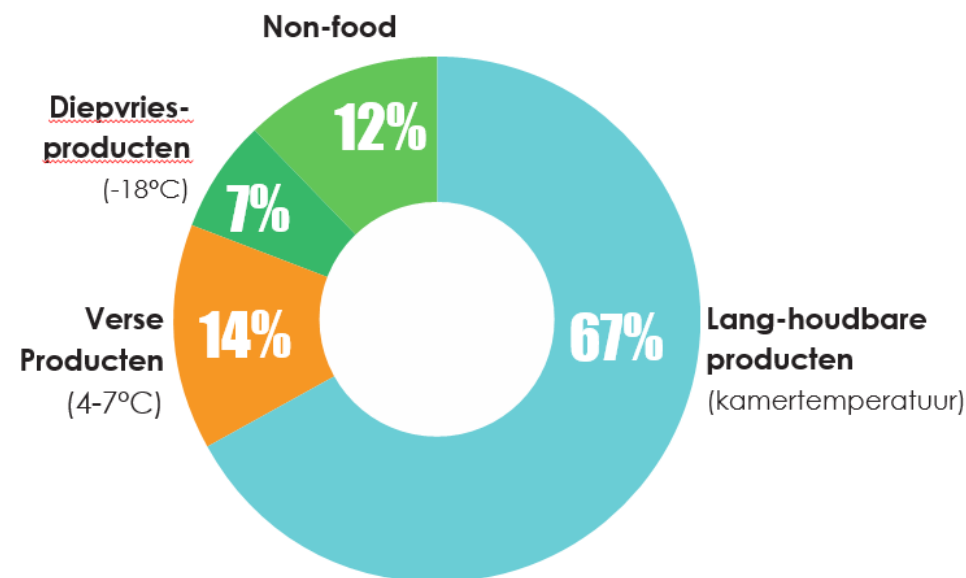
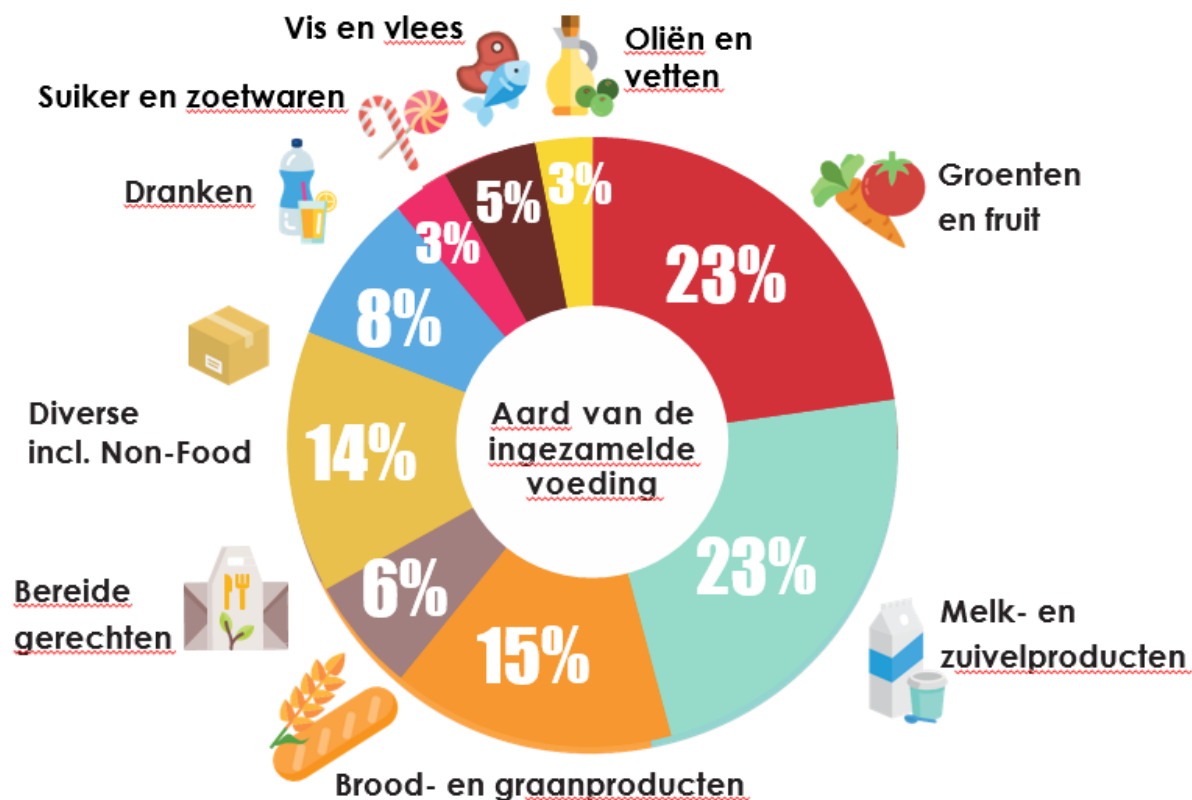
BEVOORRADINGSBRONNEN

Het Europees Fonds voor Hulp aan de meest Behoeftigen bleef ook in 2019 de belangrijkste bevoorradingsbron met 37% t.o.v. de totaliteit . Het aandeel van de distributie kende een significante groei tot 30% (5.606 ton in 2019 t.o.v. 3.051 ton in 2018 of + 83,7%) Dit is toe te schrijven aan een sterk toegenomen inzameling van voedseloverschotten bij de warenhuizen, via de erkende liefdadigheidsorganisaties. Het aandeel van de voedingsindustrie bleef vrij constant.

Ongeveer 61 % van de totaliteit van de ingezamelde producten zijn gerecupereerde kwaliteitsvolle voedseloverschotten uit de distributie en de voedingsindustrie, waardoor 11.000 ton voedselverlies werd vermeden.

AARD VAN DE PRODUCTEN

Vanuit het oogpunt van nutritioneel evenwichtige voeding zijn eiwitrijke producten zoals vlees en vis ondervertegenwoordigd. Het aandeel groenten en fruit, evenals zuivelproducten en brood-en graanproducten daarentegen is behoorlijk evenwichtig.

Het aandeel van de lang houdbare levensmiddelen buiten koeling bedroeg 67%. 14% van de totaliteit waren gekoelde levensmiddelen (4-7°C) en 7% waren diepgevroren producten. Non-food producten, voornamelijk hygiëne producten, waren goed voor 12%.

NATIONALE ACTIES

COLLECTES	2017	2018	2019
COLRUYT	226 638 €	236 625 €	284 378 €
DELHAIZE	606 663 €	580 000 €	605 558 €
TOTAAL	833 301€	816 625€	889 936 €

De opbrengst van de voedselinzamelingen kende in 2019 een duidelijk stijgende tendens. Het succes van een inzamelactie hangt in belangrijke mate af van de beschikbaarheid van vrijwilligers voor het uitdelen van de bonnen aan de klanten. De toename van het bij Delhaize ingezameld bedrag is mogelijks toe te schrijven aan een hernieuwde inzet van service clubs, zoals de Lions. Het duidelijk beter resultaat bij Colruyt werd mede mogelijk gemaakt door het laten doorlopen van de actie over een periode van 3 weken in 2019 in plaats van 2 weken bij vorige acties.

De Voedselbanken ontvangen de ingezamelde bedragen niet als dusdanig, maar wel nutritioneel hoogwaardige en kwaliteitsvolle levensmiddelen, overeenkomend met de waarde van het ingezamelde bedrag.

FINANCIËLE & OPERATIONELE ASPECTEN

De **ontvangsten** in 2019 bedroegen 2.992.686 euro tegenover 2.880.376 euro het jaar voordien. De stijging van 4% komt voornamelijk voort van de subsidie van het Europees Fonds voor Voedselhulp aan Hulpbehoevenden (EFVH) met betrekking tot de logistieke organisatie voor de verdeling van de FEAD goederen. De financiële giften vertoonden een daling van 5% te wijten aan minder giften van bedrijven en speciale acties. De giften van particulieren daarentegen vertoonden een lichte stijging.

De **uitgaven** (o.a. voor huur, transport, opslag, investeringen, communicatie, fondsenwerving, informatica, ..) stegen tot 2.987.001 euro tegenover 2.576.422 euro in 2018. De stijging komt door een meer kost in de fondsenwerving, de dubbele huur voor Voedselbank Brussel-Brabant (wegens verhuis) en de uitzonderlijke aankoop van melk.

In 2019 werd er ook geïnvesteerd in Voedselbank Brussel-Brabant en Voedselbank Luik. De gebouwen werden aangepast en nieuwe koelcellen geïnstalleerd.

De totale **investeringen** bedroegen 800.000 euro.

UITDAGINGEN

De uitdagingen waarvoor we als Voedselbanken in België staan zijn divers.

Een eerste uitdaging is en blijft te zorgen voor voldoende kwalitatief voedsel, in lijn met de toenemende vraag van het steeds toenemend aantal behoeftigen.

Bovendien is er een reëel risico dat door de voorziene hervorming van het Europees Fonds voor Hulp aan de Meest Behoeftigen (FEAD), de budgetten voor voedselhulp vanaf 2021 drastisch dreigen te verlagen. Het aandeel van FEAD goederen in het totaal bedraagt de laatste jaren gemiddeld 40% van de totale hoeveelheid door de Voedselbanken verdeelde levensmiddelen. Naast de hoeveelheid dreigt ook de kwaliteit en het nutritioneel evenwicht van de ter beschikking gestelde voeding aan de mensen in nood in belangrijke mate te verminderen. Immers FEAD producten laten toe de kwaliteit en voedingswaarde van het productassortiment bij te sturen waar nodig, terwijl dit met overschotproducten niet of nauwelijks het geval is.

De Federatie van Voedselbanken pleit er daarom bij de overheid voor om minstens het huidige toegewezen Europees budget voor de aankoop van levensmiddelen te behouden.

Niettemin dient en zal verder ingezet worden op een vermeerdering van de inzameling van voedseloverschotten, waarbij de rol van de aangesloten verenigingen en de logistieke platformen waarmee samengewerkt wordt, meer en meer belangrijk worden. Dit geeft ook de mogelijkheid om meer sociaal contractuelen in te schakelen, die aldus werkervaring kunnen opdoen. Hierbij zal er ook moeten verder geïnvesteerd worden in een uitbreiding van de koude keten (opslag en transport), zowel bij de Voedselbanken als bij de caritatieve instellingen.

Om aan de talrijke uitdagingen het hoofd te kunnen bieden dienen we ook verder te professionaliseren. In deze optiek werd beslist om vanaf 2020 een coördinator vast in dienst te nemen bij de Federatie. Dit om de continuïteit van de organisatie mede te garanderen.

BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN 2019

10 - 16/04 2019	Colruyt - nationale voedselinzameling
07/07 – 31/08 2019	Sodexo - “lokaaluitgeven.be” – Sodexo ondersteunt de lokale handel
05-06 10 2019	McCain - Patathon inzameling aardappelen (Tourinnes-St-Lambert)
10 10 2019	Ambassadeur Sandra Bekkari – bezoek bij de Voedselbank Antwerpen-Mechelen-Turnhout en bij een lokale aangesloten vereniging Moeders voor moeders (Borgerhout)
01/11/19 – 31/01 2020	Groupon – deal voedselmandjes – 4, 7 en 10 €
14 11 2019	Ambassadeur Julien Lapraille – culinaire workshop met en voor de behoeftigen - vzw Porte Verte–Snijboontje (1080 Molenbeek)
14 – 20/11 2019	Delhaize - nationale voedselinzameling
15/11 – 31/12 2019	Sodexo – herhaling actie “lokaaluitgeven.be”
20/11 – 11/12 2019	Douwe Egberts – “koffievooriedereen.be” - bij aankoop van een pak koffie schenkt DE 2 tassen koffie aan de Voedselbanken
05 12 2019	Vanden Borre – via hun website – 1€ per bestelling ten voordele van de Voedselbanken
07 – 24/12 2019	Aldi – verkoop sets van 2 wenskaarten – ter waarde van de opbrengst schenkt Aldi bereide maaltijden
09 – 31/12 2019	Nationale loterij - een aankoop in een loterij shop = muntje toe te schrijven aan 1 v.d.16 geselecteerde goede doelen – 2 goede doelen kwamen in aanmerking waaronder de Voedselbanken – gratis video productie
18 – 23/12 2019	De Warmste Week – “Music for Life” : meer dan 30 acties werden georganiseerd ten voordele van de Voedselbanken
2019	Cera – steunde armoedebestrijding en sociale uitsluiting. In dit kader lanceerde de Federatie via de 9 regionale Voedselbanken een oproep naar de lokale aangesloten verenigingen voor indiening van een aanvraagdossier voor steun bij aankoop van diepvriezers. 29 lokale verenigingen werden gesteund voor aankoop van 49 grote diepvriezers.

SAMENSTELLING RAAD VAN BESTUUR

(op datum van 31 december 2019)

Piet Vanthemsche	Voorzitter
Sylvain Holemans	Vice-voorzitter
Jacques Vandenschrik	Vice-voorzitter
Denis Vyncke	Vice-voorzitter
Jozef Mottar	Gedelegeerd Bestuurder
Henry Buyens	Secretaris-generaal
Freddy Bevernage	Penningmeester
Gaëtane Janssens	Bestuurder
Paul Gerard	Bestuurder
Bruno Neve	Bestuurder
Alain Bulon	Bestuurder
Fons Jespers	Bestuurder
Luc Goossens	Bestuurder
Ignace Bosteels	Bestuurder
Gaëtan van de Werve	Bestuurder
Jean-Marie Standaert	Bestuurder

.

MEDEWERKERS BELGISCHE FEDERATIE VAN VOEDSELBANKEN

(op datum van 31 december 2019)

Piet Vanthemsche	Voorzitter
Jozef Mottar	Gedelegeerd Bestuurder
Henry Buyens	Secretaris-generaal
Freddy Bevernage	Penningmeester
Jacqueline Vanhussel	Communicatie
Peter Van Bossuyt	Communicatie
Gaëtane Janssens	Coördinatie Bevoorrading
Pierre Mortier	Coördinatie Bevoorrading
Peter Coppens	Coördinatie Bevoorrading
Jean-Marie Belien	Administratie Bevoorrading
William De Witte	Industrie Distributie
Jean Noblesse	Inzamelingen
Lieve Busschots	Voedselveiligheid
Philippe Van Eerdewegh	Food-It
Roland Vandermeersch	Food-It
Alain Claesens	Verzekeringen
Willy De Mesmaeker	Vertalingen

